

concavitat plena de pedres calcigades per l'acció del foc. D'aquesta concavitat partia una canal que sortia al exterior fins a dos metres y mitj de llargada, en direcció als restes d'una construcció immediata, anexas a aquest forn. En la part superior de la cavitat referida, apareixen tres regueres radials, que servirien pera donar sortida als gasos produïts per la combustió. Al entorn d'aquesta construcció industrial se trobaren troços d'argila cuita.

A la part est de la mateixa finca fou trobat un segon forn en forma de sot, de cinch metres de llargada, un d'ample y un de profunditat, ab quatre regueres de respiració a cada costat. La coberta es feta per una volta d'argila tallada transversalment, a intervals regulars, pera donar sortida al fum.

La ceràmica trobada al costat del un y altre forn es de gran tamany y sense exornació de cap mena. Sols en una de les tègules d'enterrament se trobà una lletra de marca y per les formes de tinells, àmfors y gerres, podem suposar aquests forns ocupats simplement en la producció d'atuell per les necessitats agrícoles.

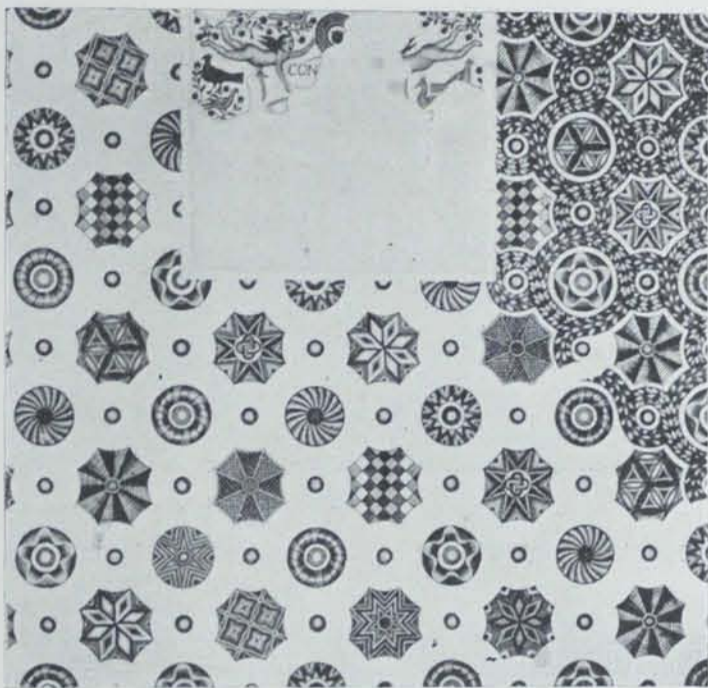

Fig. 26. — Dibuix d'uns mosaïchs descoberts per la riuada del any 1874, en la finca de D. Joan Bori, de Vilet (Segarra). El fragment central del mosaïch es al Museu Provincial de Lleyda.

Descobriments arqueològics entre les comarques de la Segarra y l'Urgell

Fig. 27 (Fot. Lladó. Tàrraga)
Mosaïch descobert, durant l'octubre de 1912, en la finca de D. Joan Bori, de Vilet (Segarra)

Durant la tardor de 1912, fent els treballs de replantació d'una vinya del terme de Vilet, tocant a Sant Martí de Maldà, y enclavada en terres divisories de la Segarra y l'Urgell, la rella va topar ab nombrosos fragments de mosaïch que cridaren l'atenció del propietari del terreny D. Joan Bori y de les persones interessades en les coses d'arqueologia de per aquells voltants.

Ab motiu d'aquesta troballa, revingné a la memoria que en aquell mateix indret y dins la mateixa finca del Sr. Bori, aleshores en conreu, un aiguat, l'any 1874, va posar en descobert dos mosaïchs romans ab figures, el fragment més important d'un dels quals fou traslladat aleshores a Lleyda, després d'una visita que ab motiu d'aital aparició feu en aquell indret la Junta de Monuments de la referida ciutat (figs. 25 y 26).

Enviada a cercar a Lleyda l'acta de la visita recordada, se posà en clar que dels dos mosaïchs apareguts ab motiu de la riuada sols n'havia sigut arrencat un fragment, mosaïch del qual en aquella ocasió se'n feu un dibuix complet y colorit, així com de l'altre, que va quedar enterament cobert de nou.

Fig. 28 (Fot. Lladó, Tàrraga)

Mosàich descobert, durant la tardor del 1912, en la finca de D. Joan Bori, de Vilet (Segarra)

Fig. 29 (Fot. Lladó, Tàrraga)

Canalisacions descobertes en la finca de D. Joan Bori, de Vilet (Segarra)

tinells y alguns, però molt escassos, de ceràmica fina, entre 'ls quals n'hi havia d'aretins ab relleus ornamentals, sense figures.

La manca de ceràmica petita en aquell indret, es deguda sens dubte a la pendent molt senyalada del terreny, en referencia al riu Corb que la voreja; essent molt possible que les aigües se n'hagin endut els troços més petits pera deixar els més granats que apareixen molt superficials.

Aquestes troballes cridaren l'atenció dels interessats, y haventse donat el cas d'apareixer sovint ceràmica esmicolada en un indret proper, situat al nord de Sant Martí de Maldà, en el turó que porta el nom del des-

De moment, la claricia que donava l'acta de Lleyda feu creure que 'ls fragments del mosàich arrencat pertencieren a un dels mosàichs dibuixats aleshores, en el qual apareix un gerro y que, segons el document referit, va quedar colgat allí; mes una petita excavació feta en aquell indret va donar per fruit la descoberta d'un nou mosàich de dibuix de llaceries geomètriques a cinch o sis colors, de pedra, de tamany petit, revelant un caràcter sumptuós ben senyalat (figs. 27 y 28). Aquest mosàich, tallat en alguns llocs per l'arada a tot l'ample de la vall de la vinya, era limitat per un fonament de paret feta de carreus de pedra d'uns quaranta centímetres, sense treballar, limitantlo en una superfície de corredor, d'uns tretze peus de llarg per set d'ample.

En altres indrets de la vinya que s'excavaren, cercant el mosàich dibuixat, se trobaren senyals d'obra, tals com una canalisació d'aigües (fig. 29) feta ab tobes d'uns quaranta centímetres quadrats, fragments de guixos motllats ab motius de llorer, l'empremta d'un tinell de gran tamany en la terra, una sepultura feta de lloses desvastades, en la qual aparegueren quelques òssos humans, ab evidentes senyals d'haver sigut regirada, y un troç de mosàich de pedres de dos centímetres, descobrint dibuixos sencills en blanc y en negre.

Al costat d'aquestes troballes més importants, aparegueren gran nombre de troços de terra cuita pertencients a objectes de gran dimensió, tals com nances y brochs d'àmfora, tègules, parets de

Fig. 30 (Fot. Lladó, Tàrraga)

Sepultures excavades a la roca, al peu del turó de Maldanell (Urgell)

aparegut poble de Fegonussa, feren per allí qualques observacions, que donaren per resultat la troballa de gran nombre de troços de ceràmica, entre 'ls quals apareixien marcadament quatre grups: un de ceràmica aretina, un altre de ceràmica ibèrica, un altre de ceràmica ab barnís negre molt perfecte, y, finalment, una ceràmica mal-cuita ab exornacions digitals que 's correspondria ab qualques pedres de sílex treballades que 's trobaren conjuntament.

El terrer d'aquest turó ve escalonat per medi de feixes, y entre les pedres que componen els marges d'elles se troben restes d'objectes, com moles, y altres no menys interessants.

Al flanch oest de dit turó hi ha una gran roca ab cinch sepultures excavades en ella (fig. 30), y sortint per una de les feixes, se veuen alguns pilans de pedra ben treballats, de dos pams de gruix en pedra, que per la direcció semblen correspondre a un paviment que apareix al peu d'un'altra feixa inferior, a cosa d'uns dotze pams.

El paviment es de formigó, y pot veures la seva situació per medi de l'adjunta fotografia (fig. 31).

Altre dels indrets interessants de per aquells volts, es el turó de Maldanell, que anomena un poble desaparegut, y del qual parlen qualques documents del s. XV existents en l'arxiu parroquial de Maldà.

Al peu de dit turó que coronen els restes d'un castell mitg-eval, se troben les dues pedres verticals d'un dolmen, haventhi un xich més avall restes probables de la pedra de coberta.

Al peu del dolmen foren trobades qualques engrunes de ceràmica mal cuita, y a cosa de deu metres en direcció al nord, y a un més baix nivell hi ha situada una gran roca ab sepultures excavades, igual a la descrita al parlar de Fegonussa. — J. F. y T.

Troballa de motllos de ceràmica sigillata roja (Solsona)

En una comunicació feta per Mossèn Joan Serra y Vilaró en la «Pàgina Artística» de *La Veu de Catalunya* del 18 d'Abril de 1912, se dona compte del descobriment d'un forn de terra sigillata

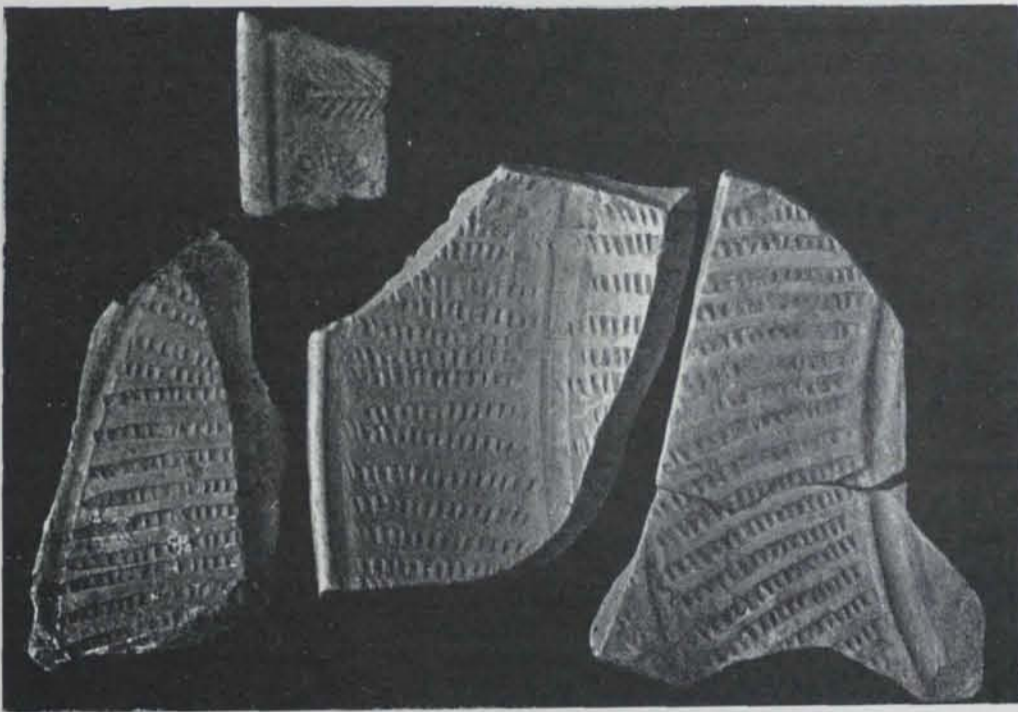

Fig. 32. — Fragments de motllos de ceràmica sigillata trobats a Solsona

en aquella comarca, com a fruit d'unes petites excavacions començades en vistes a les moltes trobades de fragments saguntins que venien fentse.

El lloch de la troballa del forn de referencia es en l'anomenat Pla de l'Abella, propietat de La Sala de Linyà, municipi de Nevés, apareguent aquests entre diversitat de fragments, els quals, si no han permès reconstruir per

Fig. 31 (Fot. Lladó. Tàrraga)

Paviment romà en una de les feixes del turó de Fegonussa (Urgell)